

Милош Шарановић

Само један је
ПАРТИЗАН

M
Vukotić
Media

јул, 2020.

Милош Шарановић

Само један је ПАРТИЗАН

Седамдесет пет година успеха

M
Vukotić
Media

јул, 2020.

Момчило Моца Вукотић

ВЕЛИКА ЦРНО-БЕЛА ПОРОДИЦА

Од малих ноју заволео сам Парџизан. Жао ми је што нисам стигао да играм прву генерацију клуба. Као кроз мајлу сећам се Бобекове последње утакмице – знам да је падала киша и да сам био срећан што сам на трибинама.

Дуја је наша веза, наша љубав, наша страст. Како и не би!

Са 12 година дошао сам код Чедице Лазаревића и почео да тренирам.

Професионални уговор потписао сам са 18, што је било остварење свих мојих гечачких снова. Три тимуле сам освојио као играч.

Веза нас, навијача, клуба и оних за које смо играли била је посебна. Срећан сам и поносан што сам ту љубав осетио. И ми смо знали да ирамо за њих, излазили смо на терен, а прва мисао била је да играоци огу

кући задовољни, насмејани. Збој шoиa је ин-тересовање и било велико. Памтшм дербије које је иледало по 100.000 људи.

Никада нисам моао да се одвојим од Паршизана. Никада ми нису падали на памеш паре, каријера, позиви. Само Паршизан.

И Паршизан је мени све врашио. По завршетку каријере организована ми је опроштакна утакмица с репрезентацијом Јуославије. То никоме друом нису приредили. На ревијалну утакмицу дошло је 30.000 иледалаца. Е, шo је клуб! То је поштовање рада. То су признања које умеју да изводе само велики. Као шшo је Паршизан.

Трофеји су за мене – Паршизан. Шестш трофеј освојио сам као црно-бели.

Црно-беле боје су моје боје. То сваки паршизановац носи у срцу. Кад од малих ноу заволиш, онда остшане за цео животш. Када сам био дете и тренирао у омладинској школи, шe емоције биле су посебне, највеће, шaда прабиш... Касније, као иврач, имао сам искре у сшoмаку, знао сам за коа иврам, али никада нисам имао велику шрему. Сањао сам и промишљао утакмице које смо чекали. У моје време шo је било нормално, најбоље шoдине давали смо клубу.

Толике шoдине донеле су дивне шренушке, а и неке жршве. Сшарији син родио ми се 3. јануара 1975. Ошшшли смо на припреме у Ровињ, остшали смо 45 дана и шoлико ша нисам видео. Некада је збој интереса клуба и шоро-

дица била у друјом ѿлану. Али када нешћо волиш, нишћа није шешко.

Дуја је истјорија Парћизана – 75 јодина. Мнојо је великих имена, великих асова носило њејов дрес. И њејов јрб. Од Бобека до Саше Илића. На свим меридијанима јроносили су име и славу клуба. Подизали јобедничке је-харе. Исјијали слављеничке шамјање. Певала се Парћизанова химна...

Генерације су се смењивале, мање или више ус-јешне, али клуб је увек имао снаје, жеље, идеја, ујорности да иде најрег. И да осваја врхове. То се ни до данас није јроменило иако су се и фудбалске, и сјорјске, и свеукујне друшћвене јрилике јромениле. И код нас и у светју.

Фудбал је јосћао свејска ијра, ојромна ин-дусјрија која врћи баснослован новац.

У свему шјоме Парћизан је осћао – велики клуб. И мора да осћане.

Армија њејових навијача широм меридија-на јоносно уздиже црно-белу засћаву.

И не само шјо – осћао је велика јородица.

Клуб, јородица, јублика – шјо је изливени, јединсћвени злајни беоцуј који се не раз-дваја свих ових дујих деценија.

Срећан сам шћо сам био и шћо још увек је-сам члан, јријадник шјој великој сазвежја.

Парћизана!

Славимо 75 јодина шјрајања. Усјеха!

Београд, 25. мај 2020.

ИСТОРИЈУ ПИШУ ИГРАЧИ, ГОЛОВИ, ГЛЕДАОЦИ...

Фудбалски клуб Партизан основан је 4. октобра 1945. у Београду. Прву утакмицу одиграо је само два дана касније са репрезентацијом Земуна и победио - 4:2.

Први гол постигао је Флоријан Матекало, касније и стрелац првог лигашког гола за клуб.

Прве године одиграно је осам утакмица у Југославији, остварено осам победа, а после прве није примљен ниједан гол – укупна гол разлика била је 49:2.

Црно-бели су се први пут представили и љубитељима фудбала ван земље на турнеји по тадашњој Чехословачкој.

До првог првенства Југославије играни су турнири у земљи и иностранству, у Пољској и Совјетском Савезу, а на домаћој сцени побеђивани су Звезда и Хајдук.

Први велики међународни резултати стигли су пролећа 1946, када је на турнеју по Пољској екипа Партизана победила Легију, Виђев из Лођа, Краковију и још два тамошња тима – пет утакмица, пет победа, гол разлика 31:6.

Од оснивања до данас, за 75 година, фудбалски клуб Партизан освојио је 45 домаћих и један међународни трофеј.

Црно-бели били су прваци државе (СФРЈ, СР Југославије, Србије и Црне Горе, па Србије) 27 пута (1947, 1949, 1961, 1962, 1963, 1965, 1976, 1978, 1983, 1986, 1987, 1993, 1994, 1996, 1997, 1999, 2002, 2003, 2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2017).

Куп је освојен 16 пута (1947, 1952, 1954, 1957, 1989, 1992, 1994, 1998, 2001, 2008, 2009, 2011, 2016, 2017, 2018, 2019). Највећи међународни успех је финале Купа шампиона 1966. Једини трофеј на европској сцени, Средњоевропски куп, освојен је 1978.

За ових седамдесет пет година, Партизан је одиграо: 2.257 првенствених, 276 куп утакмица, 299 мечева у европским куповима, готово 1.000 пријатељских.

Дрес Партизана у тим утакмицама носило је бар једном 1-270 фудбалера.

Највише утакмица у дресу Партизана одиграо је доскорашњи капитен Саша Илић, укупно 861. Други је миљеник навијача и дугогодишњи вођа Момчило Вукотић (791).

Више од 500 наступа у прослављеном дресу имају и Никица Клинчарски (565), Милан Дамјановић (537), Благоје Пауновић (514) и Љубомир Михајловић (512). У првих десет по броју мечева су и Ненад Стојковић (492), Владимир Ковачевић (487), Влада Пејовић (485) и Стјепан Бобек (478).

Дрес са грбом, у којем и даље пламти петокрака (јер су међу оснивачима били и славни партизански команданти Коча Поповић, Пеко Дапчевић, Светозар Вукмановић Темпо), носили су многи расни стрелци и велики играчи.

Стјепан Бобек је најбољи стрелац у историји клуба (425 голова), други је Марко Валок (411), следе Мустафа Хасанагић (355), Момчило Вукотић (339), Владимир Ковачевић (319), Саша Илић (243), Милош Милутиновић (231), Првослав Михајловић (198), Ненад Бјековић (197) и Саво Милошевић (191).

Многи црно-бели асови носили су и државни дрес – њих око 150. Међу њима има оних који којима се то поновило више од 50 пута: Бобек, Зебец, Чајковски, Галић, Шошкић, Јокановић, Мијатовић, Милошевић...

У овом дугом трајању Партизан је одиграо чак 288 међународних утакмица.

Стадион ЈНА био је пун на многим домаћим мечевима, али и када су долазили европски великани. У првом Купу шампиона гостовали су Спортинг и Реал, шездесетих година долазили су Јувентус, Интер, Нант, Вердер, Манчестер јунајтед, па седамдесетих Келн, Динамо из Кијева, берлински Динамо, касније Рома, поново Интер, Њукасл, Лацио, московски Спартак, Порто, Бајерн...

Међу ривалима звучних имена били су и московски ЦСКА, Глазгов Ренцерс, Фенербахче, Севиља,

Сампдорија, Андерлехт, Тотенхем, Бешикташ, Стеауа, Атлетик билбао, Олимпијакос, Манчестер јунајтед...

У две Лиге шампиона навијачи Партизана гледали су мадридски Реал, Порто, Олимпик из Марсеја, Арсенал, Шахтјор...

На утакмицама од оснивања клуба до данас црно-беле је у Хумској гледало петнаестак милиона људи. На гостовањима можда, и више.

На турнејама по Јужној Америци шездесетих и седамдесетих година двадесетог века било је утакмица које је посматрало и по 60.000 људи, а Партизан је за својих 75 година гостовао на четири континента, у Северној и Јужној Америци, Африци и Азији.

У просеку, педесетих година прошлог века на првенственим утакмицама било је по двадесетак хиљада гледалаца. Касније је тај просек растао до више од 26.000. У сезони 1961/62. најмања посета била је на утакмици са Новим Садам – на трибинама је било 10.000 људи.

Иако је Стадион Партизана, у то време Стадион Југословенске народне армије, могао да прими укупно 55.000 гледалаца, једну домаћу утакмицу Партизан је одиграо пред око 85.000 гледалаца.

У сезони 1982/83, због традиционалног слета за Дан младости на свом стадиону, црно-бели су загребачки Динамо дочекали на стадиону у Љутице Богдана. Саопштено је да су продате 73.792 улазнице.

СТЈЕПАН БОБЕК

Чаробњак каквог није било

Родио сам се у Загребу, 3. децембра 1923, имао сам три брата и сестру и живело се заиста тешко. Свуда су после Великог рата били јад и беда. Велика жеља, чудни нагон да играм фудбал терао ме је да по цео дан јурим за лоптом по пољанама. И то ме је спасло. Када је почео Други светски рат имао сам 18 година. Моју генерацију одвлачили су у војску, једне у домобране, друге у усташе, а мене је спасао фудбал – причао је о почецима и игри која му је одредила судбину један од најбољих југословенских фудбалера Стјепан Бобек, дечак из породице железничара из Требиња.

Био је рођен да игра фудбал. С непуних 13 година регистрован је за локални клуб Дерби, па три године пред рат, од своје петнаесте до осамнаесте, играо је за Загреб. Као талентован играч прешао је у Личанин, где су га тада заштитили моћни људи, па није морао у војску и могао је да игра фудбал.

Причао је Бобек како је школу учио „више онако“, долазио је на предавања али је, у ствари, само играо фудбал.

Дошла је 1944. Више се није могло побећи од војске и није било времена за фудбал.

Велико име мађарског фудбала Мартин Букови, тада тренер Грађанског, одлучио је да га пребаци код себе и тако спречи Бобеков одлазак на губилиште. Добио је пропусницу, једно време сваку ноћ је спавао на другом месту, али и дочекао да прва униформа коју ће обући буде она Корпуса народне одбране Југославије.

„Када се рат завршио дошао је капетан Маријан Матанчић, фудбалски судија. Знао је како сам се понашао током рата, знао је да сам познато фудбалско име и рекао ми је: Ја ћу да те мобилишем, да будеш Титов војник и да формираш један армијски фудбалски клуб.“

Одиграо је прво првенство нове Југославије као члан армијског тима, а на турниру република показао такво мајсторство, да му је само саопштено да је дошло време да се пресели у Београд. Први пут је на дуже време напустио

Загреб. Селидба му је тешко пала, али је ускоро постао грађанин Београда, упознао будућу жену. И никада се није вратио у Загреб.

Друго је време било, није било плата за фудбалере, премија, војни службеници, међу њима и Бобек, добијали су неки динар, довољно да имају за живот.

„Без обзира на то што смо по Европи проносили славу југословенског фудбала јер су нашу генерацију називали ‘европским Бразилцима’, нико од нас није добијао новац. Играли смо за Тита и Југославију. Тако је било. Били смо финалисти две Олимпијаде, а не сећам се да смо ишта добили. И поред тога, из моје генерације нико није емигрирао. Звали су нас и врбовали са свих страна, били спремни да нас на било који начин доведу, Французи, Италијани... Али, замисли да сам емигрирао, па да не могу да се вратим у своју земљу! Тако сам васпитан...”

Прича се да је, када је добио понуду Лација, рекао: „Да ми дате цео Рим, ја не напуштам Југославију!”

Стјепан Бобек је за Партизан први пут заиграо 1945, а дрес клуба из Хумске носио је до 1959, када је у 36. години завршио играчку каријеру.

Био је центарфор, прави, сјајан дриблер и необично вешт голгетер. Велики индивидуалац је у зрелијим годинама променио улогу на терену. Креатор игре више није уживао у постицању голова, играо је за саиграче, припремао им шансе. У његово време први пут се могло

чути да је додавање „пола гола“. Бобеково додавање.

Ролање лопте и игра петом били су разлог што су га посебно волели, што је у генерацији истинских мајстора постао онај најбољи, заштитни знак Партизана и репрезентације Југославије тог времена. То како је умео да смири лопту врхом копачке покушавали су да копирају баш сви. Пропуштање лопте, варке телом у дриблингу, арсенал истинских мајсторија, свако ко би га једном гледао постајао би велики Бобеков поштовалац.

Много пре него што је скандирање имена играча постало део навијачког фолклора, Бобекове чаролије пратили су повици „Мајсторе, мајсторе!“

Два првенства државе и четири трофеја у Купу Југославије освојио је Партизан са Бобеком као вођом на терену. Још је успешнији био од прве послератне утакмице Југославије као репрезентативац.

Са друговима у Партизану био је првак 1947. и 1949, у купу је пехар подизао 1947, 1952, 1954. и 1957. Партизан је био у самом врху европског фудбала. Побеђивали су црно-бели, тада још у црвеним дресовима и плавим шортсевима, мадридски Реал, велики Хонвед, Милан и друге, а на турнејама по Скандинавији, истоку Европе, па и у Јужној Америци, Бобек је бацао у сенку све остале играче на терену.

Није тада било европских купова, а хронича-

ри педесетих година прошлог века сложни су у оцени да би их, да их је било, Стјепан Бобек освајао. И слагали су се у још једној ствари: да је велика штета што из времена његовог играња лоптом нема довољно филмских записа, да је тужно то што бар део чаролије неће видети генерације које долазе.

Док је Бобек играо, Партизан је остварио своје најубедљивије победе у Вечитим дербијима – 6:1, 6:0, 7:1...

Рекордер је и по броју голова за Партизан. На 478 утакмица био је стрелац чак 425 пута, а те бројке, фасцинантне, само су део приче. Његово умеће доводило је на стадион нове заљубљенике у фудбал, Бобека и Партизан.

Легенда каже и да је предложио промену клупских боја, из практичних разлога – да не бледе од прања. Партизан је од 1959. црно-бели клуб.

За Партизан је са екипом на једној утакмици у Нишу 14. октобра успео да постигне девет голова! Тај рекорд нико никада није успео ни да угрози. У купу је 1951. за сезону постигао 16 погодака, а те сезоне Слоги из Петровца на Млави дао је осам.

За репрезентацију Југославије уписао је 63 наступа и постигао 38 голова. И поред потпуно другачијег ритма данашњег фудбала, већег броја утакмица националних тимова, његов рекорд још увек није постигнут. Два Партизанова аса Милан Галић и Саво Милошевић

нису успели да стигну Бобека – постигли су по гол мање. Следећи који би то могао да уради још је један производ Партизанове школе – Александар Митровић.

Бобек је за „плаве“ играо од прве поратне утакмице, у Прагу са Чехословачком и успео да веже 40 утакмица без паузе, да два пута одигра финала Олимпијских турнира (1948. у Лондону и 1952. у Финској) и два првенства света (1950. у Бразилу и четири године касније у Швајцарској).

Рекордер по броју голова у дресу репрезентације постигао их је највише на олимпијском турниру у Тампереу. У жеку сукоба Тито – Стаљин утакмица Југославија – СССР била је више од сусрета фудбалера. У осмини финала „плави“ су водили са 5:1, на крају је било 5:5. У поновљеном дуелу при резултату 1:1 досуђен је пенал за Југославију. Најхрабрији у тиму био је Бобек, погодио је и повео екипу ка финалу. На крају је било 3:1.

Последња утакмица коју је одиграо био је Вечити дерби крајем октобра 1958. Одмах после тога сео је на клупу омладинаца Партизана, до лета 1959, када је положио тренерски испит.

Кратко је водио пољску Легију и потом се вратио кући, у Хумску улицу.

У лето 1960. постао је тренер Партизана, а огромно знање и велику љубав према фудбалу преточио је у три титуле црно-белих, 1961, 1962. и 1963.

„Знао сам када сам дошао да се нешто велико и фудбалски лепо ваја под мојом руком. Уживао сам у зрелости потеза и богатству идеја Ковачевића, у техници, интелигенцији и голгетерској вештини Срђана и Звездана Чебинца, у класи диригента Митића, који би, да се није разболео, сигурно достигао интернационални ниво, какав су брзо стекли први првотимци Шошкић, Јусуфи и Миладиновић...”

Свој, какав је био, није дозволио да се ико меша у његов рад. Отишао је и оставио темељ екипе која ће три године касније заиграти у финалу Купа шампиона.

Као тренер освајао је титуле и у Грчкој и Тунису.

Још једном је био тренер Партизана од 1967. до 1969, у време када црно-бели нису освајали трофеје.

Од фудбала није зарадио новац, али је имао велики углед. Никада није жалио за великим наградама за огромно фудбалско умеће. За освојена првенства добијане су књиге, а једном и радио-апарат „космај”.

Живот је према мени био милостив. Мој живот је био изузетно богат.“

Оставио је овај свет 22. августа 2010.

У једном од последњих интервјуа рекао је: „Да се поново родим, ништа не бих мењао”.

А зашто би, заиста, Мајстор ишта и мењао...